

(باسى 1 - بەتتە)

مۇنىڭ ئىشىدە كەمەيتىلگەن، كەشىرىم ەتلىگەن قو-
عامدىق قاسمىزداندىرۇ وتەمى ۋېىر تىرىلليون 700
مىلليارد يۇان بولدى.
ماكرولوق ساياساتتى اقتارۇ تاسلىندە جاڭالىق اشىپ،
ورتالقنىڭ تىڭنان ارتقان
2 تىرىلليون يۇان قازىنالق قارجىسى جونسىدە توتە
جەتكىزۇ مەحازىمىزىن ورناتتىق، ولكە دارەجەلى قا-
زىنا قارجىنى تومەنگە ۋىسىرۇ تەبىىنىن ارتتىرىپ،
قالا، اۋدانداردىڭ نەگىزگى ساتلارىندا كاسپيورند-
دارعا تىمىدىلىك جاساپ، حالققا پايدا جەتكىزۇ سا-
ياساتنى تىياناقتاندىرىپ، قازىنالق قۇاتىن دەر كە-
ستتامالى ارتتىرۇنا جانە ۋىسىم مولشىرىنىڭ دەڭ-
گەيىن تومەندەتۇىنە قولداۋ كورسەتىپ، ورتاشا،
شاعىن، ۇساق كاسپيورنىداردىڭ قارىزىن اقشاسىن
وسىممەن قايتارۇ مەرزىمىن ۇزارتتىق، ۋىرى ساۋدا
بانكلەرلىنىڭ شاعىن، ۇساق كاسپيورنىدارعا
جەڭلىدىك رەتىندە بەرگەن قارىزىن اقشاسى %50نىڭ
ۇستىندە ارتتى، فىنانسى جۇيەسى تۇلعالق شارۇاش-
لىققا ۋېىر تىرىلليون 500 مىلليارد يۇان پايدا جەت-
كىزدى. ۋىرى كاسپيورنىداردىڭ جۇمىسىن، ۋىندى-
رىسىن قالپىنا كەلتىرۇ جونىىنن “تۇيىنىنن تۇيىنگە”
قىزمەت وتەۋى كۇشەيتىلدى. قاجىرلىلىقپەن قۇلىنىۇ
ارقىلى جۇمىستى، ۋىندىرىستى قالپىنا كەل-
تىرۇدى الدىمەن جۇزەگە اسىردىق، ەكونوميكانىڭ
قالپىنا كەلۇى مەجەدەكىدىن جاقسى بولدى، تۇتاس
جىلدا ئىشكى ۋىندىرىستىڭ جالىي ۋىنىم قۇنى %2.3
ارتىپ، ماكرولوق تىزگىندەتۇدە نىڭ تا-
جىرىيەلەر توتىتالىپ، ۇيلەسىمدى بوداۋمەن ۋېىرشا-
ما زور تابىستارعا قول جەتكىزدىك.

ەكىنىشى، جۇمىستاندىرۇدى ورنىقتىرۇعا،

حالىق تۇرمىسىن قاتماتماسىزداندىرۇعا الدىمەن ۋىمان
بەرىلىپ، حالىق تۇرمىسى شىنايى قاتماتماسىز ەتىل-
دى. جۇمىستاندىرۇ — حالىق تۇرمىسىنا تىكە قا-
تستى كەلەلى ۋىسى، بازار سۇيەيكىتىرىن قاتماتماسىز
ەتۇ دە جۇمىستاندىرۇدى ورنىقتىرىپ، حالىق تۇر-
مىسىن قاتماتماسىز ەتكەندىك. جەر - جەر جۇمىسى
ورىنىن ورنىقتىرۇعا، جۇمىسى ورىنىن كەڭەيتۇگە شا-
بىتتاندىرۇ تەبىىنىن ارتتىردى، كاسپيورنىدار مەن
جۇمىسىشى - قىزمەتكەلەر قىىنىشلىقلىقى بىرگە
جەڭدى. ۋىتۇيىندى قاۋىمىدى جۇمىستاندىرۇ قىزمە-
تى كوپ ارنامەن ويداعىداي ىستەلىپ، كوپ بولپ
شارۇاشلىق قۇرۇ، جالىي جۇمىلا جاڭالىق اشۇ
ارقىلى جۇمىستانتۇعا قوزغاۋشلىق ەتۇگە قولداۋ
كورسەتىلدى. تىڭنان قوسىلعان بازار سۇيەيكىتىرى
جەدەل ارتتىرۇدى قالپىنا كەلتىرىپ، قىرۇۋار جۇمىسى
ورنىدارىن ازىرلەدى. قالا - قالاشقىتاردا 11
مىلليون 860 مىڭ ادام تىڭنان جۇمىستاندى، جىل
سۇڭىندا بۇكىل ەلدەگى قالا - قالاشقىتاردا انتقتال-
عان جۇمىسىسىزدىق مولشىرى %2۰كە تومەندەدى.
دامۇ جولنىداى ەڭ ۋىرى ەل تۇرمىسىنان، ورا-
سان زور سوققى الدىندا جۇمىستاندىرۇ جالىي جاە-
دايىنىڭ ورنىقتىلىمىن ساقىتاي ۇ، راسىندا، ۇڭخاي -
وسپاق ۋىسى مەمەسى. تۇرمىستىق بۇيەمدارمەن قاە-
داۋعا كەپىلىدىك ەتۇ، باعاسىن ورنىقتى ۇستاۋ كۇ-
شەيتىلىپ، تۇرىعىنداردىڭ تۇتىنىۇ باعاسى %۰.5
ارتتى. جەلىدە قىزمەت ىستەۇ، توراپتا زات ساتىپ
ۇ، جاناسپاي جەتكىزۇ سىياقتىلار كەڭىىنن قانات
جايدى. جۇمىسىسىزدىقتى قاسمىزداندىرۇدىڭ قامتا-
ماسىزداندىرۇ كولەمى زور دارەجەدە كەڭەيدى.
ندەت سەبەبىىنن قىيىنشىلىققا تاپ بولغان بۇقاراعا
دەر كەزىندە كومەك بەرىلدى، ەڭ تومەنگى تۇر-
مىستىق قاتماتماسىزداندىرۇعا جاڭالدام كىرگىزىل-
گەن، ەرەكشە قىيىنشىلق سەبەبىىنن بايىپ - قاقۇعا
نىعان ادام 6 مىلليونعا تايادى، 8 مىلليوننان استام
ادام - رەت ۇاقتىتق كومەككە يە بولدى.
اۋىر تاشقىن اپاتى، تايلىڭ داۋلى سىياقتى تابىيى اپاتتارعا
قارسى انتتاسىپ، حاۋىپتەىن شۇعىل قۇتقارىپ،
كومەك بەرۇگە بارىنشا كۇش سالىپ، اپانقا ۇش-
راعان بۇقارا لايىقتى ورنلاستىرىلىپ، حالىق بۇ-
قاراسىنىڭ ۋومىرى مەن مال - مۇلكىنىڭ حاۋىپ-
سىىزدىكىى جانە نەگىزكىى تۇرمىسىسى

قاتماتماسىزداندىرىلدى.
ۋىشىنىشى، ۇشۇ ۇلكەن قامال ۇۇ شىياقاسى
باتىل، ويداعىداي جۇرگىزىلىپ، باستى نىسانا -
مىندەتتەر ۇاعىندا ورىندالدى. كەدەيلەردى قازىنا-
لىق جاققان سۇيەمەلدەۋگە قوسىلاتىن قارجى ۋېىر-
شاما زور مولشىردە ارتتى. قىزمەت قىيىندىعى زور
كەدەي اۋداندار مەن كەدەي قىستانتاردى باسى -
قاسىندا ناداعالاپ، ۋىتۇرلى كومەكەنىسۇ - سۇيەمەل-
دەۇ شارالارى دالمە - ۋىمال تىياناقتاندىرىلدى.
كەدەي ەڭبەككۇشتەردىڭ جۇمىسى ورنىن ورنىقتى-
رىپ، جۇمىستانۇوننا الدىمەن قولداۋ كورسەتىپ،
اۋىلعا قايتقان كەدەي ەڭبەككۇشتەردىڭ قايتىلايى
جۇمىستانۇوننا كومەكتەسىپ، ەڭبەك كىرىسىن ورنىق-
تىرۇعا كۇش سالىدىق. شارۇاشلىق قۇرۇ ارقىلى

كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۇ تەبىىنى ارتتىرىلىپ،
تۇتىنىۇ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۇ ئىشكەرد-
لەي ورسىتەتىلدى. قايتا كەدەيلەسۇ سەبەبىىنەن كە-
دەيلەسكەندەردى باقىلاۇ - تەكسەرۇ جانە كومەك-
تەسۇ - سۇيەمەلدەۇ كۇشەيتىلدى. جىل باسىندا
قالعان اۋىل - قىستانتارداعى 5 مىلليون 510 مىڭ
كەدەي تۇگەلدەي كەدەيلىكتەن ارىلدى، 52 كەدەي
اۋدان تۇگەلدەي كەدەيلىك قالپاعىن الىپ
تاستادى. كوك اسپاندى، تۇنىق سۇدى، تازا توپە-
راقتى قورعاۋ شىياقسى ۇزدىكىسىز ويداعىداي جۇر-
گىزىلىپ، لاستانۇدان ساقىتانۇ جانە ونى وڭاۋدان
قامال اۋۇ شىياقسىنىڭ كەزەڭدىك نىسانا - مىندەتى
ورىندالدى. چاڭخىياڭ، ۇاڭخىي، تەڭىز جاعالاۋى
ۋىڭىرى سىياقتى ماڭغىزدى ەكولوگىيالىق جۇيەنى
قورعاۋ جانە قالپىنا كەلتىرۇ كەلەلى ىنجەنەرىياسى
ئىشكەرلەيى اقتارىلىپ، ەكولوگىيالىق قۇرىلىس كۇ-
شەيتىلدى. جەرەڭلىكىى ۇكىمەتتەردىڭ قارىزى
حاۋىپ - قاتەرى ۇيلەسىمدى شەشىلىپ، ۋىرى
فىنانستىق كومەسكى حاۋىپ - قاتەردەن ۋېىر توبى
دەر كەزىندە ۋېىر جاقىتى ەتىلدى.

ۋورتوتىنىشى، رەفورمالاۋ، ەسىك اشۇ تاباندىد-
لىقپەن ىلگەرىلەتلىپ، دامۇدىڭ ومىرشەڭدىك
قۇاتى مەن ئىشكى قوزغاۋشى كۇشى اناعۇرلىم نعايد-
دى. ماڭغىزدى فاكىتورلاردى بازارلاندىرىپ ورنىا-
لاستىرۇ ۋىتۇزىلىس - مەحازىمى كەمەلدەندىرىلدى.
مۇلك ۇقىمىن قورعاۋ كۇشەيتىلدى. “ۇكىمەت قۇ-
رىلمىدارىن قىشامداپ، ۇققىتى تومەنگە بەرۇ، ۇققە-
تى تومەنگە بەرۇ مەن باسقارۇدى ۇشتاستىرۇ،
قىزمەت وتەۋدى ساپاللاندىرۇ” رەفورماسى ئىشكە-
رىلەي ىلگەرىلەتلىپ، ساۋدا ورتاسىن ساپاللانذ-
دىرۇ ەرەجەسى اقتارىلدى. مەملەكەت مەنىشىڭىدە-
گى كاسپيورنىدار رەفورماسىنىڭ 3 جىلدىق ارەكەت
جوباسى جاريالاندى. حالقتىق كاسپيورنىداردىڭ
دامۇنا قولداۋ كورسەتىلدى. كاپىتال بازارىنىڭ نە-
گىزدىك ۋىتۇزىمى كەمەلدەندىرىلدى.
اۋىل شارۇا-
شلىعى، اۋىل - قىستاق، قوعامدىق ىستەر سىياقتى
سالالارداعى رەفورما تىغىللىقتى ىلگەرىلەتىلدى.
“ۋېىر بەلدەۇ، ۋېىر جولدى” بىرگە گۇلدەندىرۇ
ورنىقتى ىلگەرلەدى. حاينان ەركىن ساۋدا كەمە-
جاي قۇرىلىسى سىياقتى كەلەلى شارالار بركەس -
تىرەكەس العا قويدى. 3 - كەزەكتى جۇڭگو خالىقا-
زالىق ىپپورت كورمەسى، جۇڭگو خالىقارالىق
قىزمەت وتەۇ ساۋدا جارمەنىكەسى ۋىساتى وتكىزىل-
دى. وڭىرلىك جالىي بەتىنىك ەكونوميكالىق سەرىك-
تەستىك قاتىناسى كەلىسىمەنە قول قويۇ ىلگەرلەتىل-
دى. جۇڭگو - ەۋروپا قارجىلاندىرۇ كەلىسىمى كە-
لىسىوزى اياقتادى. شارۇاشلىق تىزبەگى مەن
ۋىسىنم تىزبەگىنىڭ ورنىقتىلىعى قورعالىپ، سىرتقى
ساۋدا مەن شەتىل قارجىسىنان پايدالانۇادا ارتۇ
مولشىرى ساقاتلدى.

بەسىنىشى، ىلىم - تەخنىكادا جاڭالىق اشۇ با-
رىنشا جەيەلىپ، شارۇاشلىقنىڭ تىپىن وزگەرتۇ، دا-
رەجەسىن جوعارىلاتۇ قادامى تەزدەدى. خالىقارالىق
ىلىم - تەخنىكادا جاڭالىق اشۇ ورتالىعى مەن جالىپ-
لىق مەملەكەتتىك ىلىم ورتالىعى قۇرىلىپ،
تۇڭخەشى توپتاعى مەملەكەتتىك تاجىرىيەحانالار
ۋىساتى قۇرىلدى. “تىيان - ۇين 1 - ۋومىرلى”،
“چاڭ - ى 5 - ۋومىرلى”، “كۇرەسكەر” قاتارلى
قامال اۋۇ سىپياتى جەتىستىكتەر ۇزدىكىسىز جارىققا
شىقتى. شەشۇشى، وزەكتى تەخنىكالاردا قامال اۋۇ
كۇشەيتىلدى. ېلىم مەنىشك ۇقىمىن قورعاۋ تەبىنى
ارتتىرىلدى. ىلىم - تەخنىكا جەتىستىكتەرىن ىندىر-
گىش كۇشەك اينالدىرۇعا، قولدانۇعا قولداۋ كورسە-
تىلىپ، ۋىرى، ورتاشا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ ايد-
نالىمدا جاڭالىق اشۇى جەيەلىپ، جاپپاي جاڭالىق
اشۇ رەفورماسى سىناعىنا قاتىستى شارالار جالپىلان-
تىرىلدى. شارۇاشلىقتى سىفىرلاندىرىپ، زەردەلىلىد-
دىرىپ جاڭالاۋ ىلگەرلەتلىىپ، سىرتانەگىيالىق جاڭا-
دان گۇلدەنگەن شارۇاشلىقتار تەىز قارىقمەن دامۇ
ارىنىن ساقىتادى.

التىنىشى، جاڭاشا قالا - قالاشقىتاندىرۇ مەن
اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇ ىلگەرلەتلىىپ، قالا
مەن اۋىلدىڭ وڭىرلىك دامۇ جۇيەسى ۇزدىكىسىز
ساپاللاندى. قالا - قالاشقىتارداعى بايىرىعى، كونه
شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋ تەبىنى ارتتىرىلىپ، قالا
جاعدايىنا قاراي شارا قولدانىپ، ۇيى - جاي بازارد-
نىڭ ورنىقتى، اقاۋسىز دامۇى جەبەلدى. استىق
ۋىنىمى ارتىپ، شوشقا ۋىسىرۇ ۋىندىرىس قۇاتى
جەدەل قالپىنا كەلىپ، اۋىل - قىستاق قۇرىلىسى
ورنىقتى ورسىتەتىلىپ، اۋىل - قىستاقتاردىڭ قونىس
ورتاسىن وڭاۋ ونىمىدىلىگى كورنەكتى بولدى.
كومىر، ەلەكتىر، مۇناي، تابىيى گاز ۋىندىرۇ،

ۇسىنۇ، ساقتاۋ، ساتۇ جۇيەسى قۇرىلىسى ىلگەرىلە-
تىلىپ، ەنەركيا حاۋىپىسىزدىگىن قاتماتماسىزداندىرۇ
قۇاتى جوعارىلادى. وڭىرلىك سايكەستى دامۇ ۋىتۇ-
زىلىس - مەحازىمى اقاۋسىزداندىرىلىپ، ماڭغىزدى
وڭىرلىك دامۇ سىرتانەگياسىن اقتارۇ جاعىندا ۋېىر
توپ جاڭا شارالار شىعارلدى.

جەتىنىشى، اكىمشىلكتى زاڭ بويىنشا جۇرگىزۇ
مەن قوعامدىق قۇرىلىس كۇشەيتىلىپ، قوعامنىڭ
جاراسىمىدىلىعى مەن ورنىقتىلىعى ساقىتالدى. مەملە-
كەتتىك خالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتىنىڭ قارا-
ۋىنا 9 زاڭ جوباسى ۇسىنىلىپ، 37 اكىمشىلىك
زاڭدىق ەرەجە جاسالدى جانە وزگەرىس ەنذ-
گىزىلدى. خالىق قۇرىلتايى ۋاكىلدەرىنىڭ ۇسىنىستا-
رى مەن ساپاسى كەڭەس مۇشەلەرىنىڭ ۇسىنىس
جوبالارى مۇقيات ۋېىر جاقىتى ەتىلدى. جەلىدە
قىنىۇ كەڭ كولەمدە ورسىتەتىلىپ، كوزگى وقۇ
ماۋسىمىنداى وقۇ جاپپاي قالپىنا كەلىىپ، ورتا
مەكتەپ بىتىرگەن 10 مىلليوننان استام وقۇشى جو-
عارى مەكتەپ ەمتىحانىن ۋىساتى اياقتاتتى. وقۇ -
اعارتۇ سالاسىنداى جالپىلىق رەفورما جاپپاي تە-
رەڭدەدى. جوعارى دارەجەلى كاسىپتىك - تەخنىكا-
لىق مەكتەپتەرگە ۋېىر مىلليون وقۇشى كەڭەيتىپ
قايلداۋ نىساناسى جۇزەگە اسىرىلدى.
الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقىتاۇ جۇيەسى قۇرىلىسىنىڭ
تەبىنى ارتتىرىلدى. كەڭ كولەمدە نۇكلەين قىشقىلىن
تەكسەرۇ قۇاتى جوعارىلاپ، جاڭا تىپتى ايدارشا
ۋىرۇس وكپە قابىنۇنا شالدىققانداردى ەمدەۇ قارا-
جاتىن مەملەكەت تۇگەلدەي ۇستىنە الدى. زەينەذ-
كەرلەردىڭ نەگىزگى زەينەتاقىسى كوبەيتىلىپ، قالا،
اۋىل تۇرىعىندارىنىڭ نەگىزدىك زەينەتاقىسىنىڭ ەڭ
تومەنگى ولشەمى جوعارىلاتىلىپ، زەينەتاقىنىڭ ۋا-
عىندا، تولق تاراتىلۇى قاتماتماسىز ەتىلىپ، كاسپو-
رىنداردىڭ زەينەتكەرلىك قامسىزداندىرۇ قورىىن
ولكە دارەجەلى ۋېىر تۇتاس كىرىس - شىعىس ەتۇ
جۇزەگە اسىرىلدى. الەۋمەتتىك مادەنىيەتتىك
قىزمەت وتەۇ كۇشەيتىلدى. قالا مەن اۋىلدىڭ نە-
گىزگى ساتلارىىن باسقارۇ كەمەلدەندىرىلدى.
ارىزى - ارمان قىزمەتى شىنايى ويداعىداي ىستەلدى.
قازىنا-لىق تەكسەرۇدىڭ باقىلاۋ رولى ساۋلەلەندىرىلدى.
مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ زور كولەمدە باقىلاۇ - تەك-
سەرۇى ورسىتەتىلدى. 7 - رەتكى مەملەكەت بويىىد-
شا جان سانىن جاپپاي تەكسەرۇ، مەملەكەتتىڭ كە-
دەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال اۋۇدى جاپپاي تەكسەرۇ
قىزمەتى ويداعىداي ىستەلدى. ۋىندىرىس حاۋىپ-
سىزدىكى شىرعالاڭىنان ساقىتانۇ جانە ونى ۋېىر
جاقىتى ەتۇ كۇشەيتىلدى. ازىق - تۇلك، ۋىدارى -
دارمەك، ۋاكسىنا جونىندەگى باقىلاۇ - باسقارۇ قا-
تايىتىلدى. قوعام اماندىمەن جان - جاقىتى جونگە
سالۇ كۇشەيتىلىپ، قارا قوعام سىپياتى ۇيمىدار مەن
سۇرقيا كۇشتەردى الاستاۋ ارناۋلى كۇرەسى ۇز-
دىكىسىز ىلگەرلەتلىىپ، بەرەكەلى جۇڭگو قۇرىل-
سىندا نىڭ تابىستار قولعا كەلدى.

پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارتىيانى جاپپاي
قاتاڭ باسقارۇ سىرتانەگىيالىق ورنلاستىرۇى دايەكتى
تىياناقتاندىرىلىپ، پارتيا سىتىپى، پاكىتك قۇرىلىسى
جانە شىرىكتەسۇگە قارسى تۇرۇ كۇرەسى كۇشەي-
تىلدى، «اۋەلكى ماقساتتى ۇمىتپاۋ، بورىشى ەستە
بەرىك ساقتاۋ” نەگىزگى ناقىرىپتىق تارىبيەسىنىڭ
تابىستارى بەكەمدەلدى جانە تەرەڭدەتىلدى. ورتا-
لىق كومىتەتنىڭ 8 ۋىتۇرلى بەلگىلەمەسىنىڭ رۇخى
قاتاڭ تىياناقتاندىرىلىپ، نەگىزگى ساتلاردىڭ
اۋىرتىپالىعى ۇزدىكىسىز جەڭلىدەتىلدى.

جۇڭگوشا ۋىرى ەلدىك دىپلوماتيا توتەنىشە
تابىستى بولدى. ۋىتوراعا شي جىنپىڭ قاتارلى پارتيا
مەن مەملەكەت باسشىلارى بەينە ەكران ارقىلى
جۇڭگو مەن افرىكانىڭ نىنتىماقتاسىپ ىندەتكە
قارسى تۇرۇى جونىندەگى مەملەكەت باسشىلارد-
نىڭ ەرەكشە كەڭەسىن باسقارپ وتكىزىپ، بىرلەس-
كەن مەملەكەتتەر ۇيىمى قۇرىلعانىدىنىڭ 75 جىل-
دىعىنا ارىنالعان جەلىلەس جوعارى دارەجەلى ماج-
ىلىستەر، دۇنيە جۇزىلىك دەنساۋلىق ساقتاۇ جىينال-
سى، 20 ەل توبى مەملەكەت باسشىلارى كەڭەسى،
ازيا - تىنىق مۇخىت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇپ-
مى باسشىلارنىڭ بەيرەسەيى ۋماجىلىسى، جۇڭگو -
ەۋروپا وداعى باسشىلارنىڭ كەزدەسۇى، شىعىس
ازيا ەلدەرى سەلبەستىگى مەملەكەت باسشىلارنىڭ
جەلىلەس ۋماجىلىسى سىياقتى كەلەلى قىيىملدارعا قانە-
ناستى. كوپ جاقىتلىققا تاباندى بولپ، ادامزاتتىڭ
تاعدىرلاىن ورتاق تۇلعاىن قۇرۇ ىلگەرلەتىلدى.
خالىقارالىق ىندەتكە قارسى تۇرۇ سەلبەستىگىنە
قولداۋ كورسەتىلىپ، ادامزاتتىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ -
سالاماتىق ورتاق تۇلعاىىن قۇرۇ دارىپتەلدى.

ۋكىمەت قىزمەتىنەن بايانداما

جۇڭگو دۇنيە ۋجۇزىنىڭ بەيىتتىشلىگى مەن دامۇىن
جەيەۋگە ماڭغىزدى ۇلەس قوستى.

ۋېىر جىلدان بەرگى قىزمەتتەر وڭايلىقپەن ىس-
تەلەدى. چەر - جەر، تاراۋلار جالپى جاعدايمەن
ساناسىپ، جاۋاپكەرشىلىكتى ۇستىنە الدى، ۋجۇز
مىلليونداغان بازار سۇيەيكىنىسى سوققىعا توتەپ
بەرۇ بارىسىندا ايرىققشا قايسارلىق كورسەتتى،
قالىڭ خالىق بۇقاراسى قاجىرلى ەڭبەك كورسەتىپ،
ۋاقتىتق قىيىنشىلقتى بىرگە جەڭىپ، قايتپاس -
قاجى-ماس ۇلتىتىق رۇختى، خالىقنىڭ نامىز قاهارمان
ەكە-نىن اىگىلەدى، مىنە بۇل ۋېىزدىڭ بارلىق قىيىنىش-
لىق پەن سىن - سايبىستى جەڭمىزىمدىڭ كۇش قايد-
نارى بولىپ تابىلادى.

ۋاكىلدەر!

وتكەن ۋېىر جىلدا قول جەتكىزگەن تابىستال-
رىمىز شي جىنپىڭ جولداسى ۇيتقى ەتكەن پارتيا
ورتالىق كومىتەتىنىنىڭ پارەمەندى باسشىلىغىنىڭ
نايتى-جەسى، شي جىنپىڭنىڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا
سوتسىيالىزم ىدەياسىنىڭ ىلمىي جەتەكشىلىگىنىڭ
ناتىجەسى، بۇكىل پارتىيانىڭ، بۇكىل ارمىيانىڭ،
بۇكىل ەلدەگى ۋار ۇلت خالىقنىڭ نىنتىماقتاسا
كۇرەس جۇرگىزۇنىىڭ ناتىجەسى. مەن مەملەكەت-
تىك كەڭەس اتىنان بۇكىل ەلدەگى ۋار ۇلت خالىق-
نا، دەموكراتىيالىق پارتىيا - توپتارعا، خالىقتىق ۇپىم-
دارعا جانە ۋار سالا قايتراكتەرلەرنە شىن جۇرەك-
تەن العىس ايتانمىن! شىياڭگاڭ ەرەكشە اكىمشىلىك
رايونىىنداى باۋىرلاستارعا، اۋمىن ەرەكشە اكىمىش-
لىك رايونىىنداى باۋىرلاستارعا، تايۋاندىق باۋىر-
لاستارعا جانە شەتەلدەگى چىياۋمىن باۋىرلاستارعا
شىن جۇرەكتەن العىس ايتانمىن! جۇڭگونىڭ ىسىزلا-
مانداندىرۇ قۇرىلىسىنا كوڭل بولگەن جانە قولداۋ
كورسەتكەن ۋار ەل ۇكىمەتتەرىنە، خالىقارالىق
ۇيىمدارعا جانە ۋراقايسى ەلدەگى دوستارعا شىن
جۇرەكتەن العىس ايتانمىن!

تابىستاردى تۇراقتاندىرۇمەن بىرگە، ۋدوپ
كەلىپ وتىرعان قىيىنشىلىقتار مەن سىن - سايبىستار-
دى دا سەرگەكتىكپەن كورە ېلىسۇمىىز كەرەك.
جاڭا تىپتى ايدارشا ۋىرۇس وكپە قابىنۇ ىندەتى
ۋالى دە بۇكىل جەر شارىندا ورشۇدە، خالىقارالىق
جاعدايدا ورنىقسىزدىق، تۇراقسىزدىق فاكىتورلار
كوبەيىپ، الەم ەكونوميكاسىنىڭ جاعدايى كۇردەلى
دە قىين بولپ وتىر. ەل ئىشىندە ىندەتەن ساقىتانۇ -
تىز-گىندەۋدە ۋالى دە ۋالىسىز بۇنىدار بار، ەكونوميكا-
نىڭ قالپىنا كەلۇ نەگىزى ۋالى بەرىك مەمەس، تۇر-
غىنداردىڭ تۇتۇنى ۋالى دە شەكىتەمەگە ۇشىراپ
وتىر، قارجى قوسۇدىڭ ارتۇ تەبىنى جەتەرسىز، ور-
تاشا، شاعىن، ۇساق كاسپيورنىداردىڭ جانە جەكە
ونەر كاسپىشىلەر مەن ساۋداكەرلەردىڭ قىيىنشىلىعى
ۋېىرشاما كوپ، جۇمىستانۇدى ورنىقتىرۇ قىسىمى
نەداۋىر زور. شەشۇشى سالالاردا جاڭالىق اشۇ قا-
بىلەتمىىز كۇشتى مەمەس. كەيىىر جەرلەردىڭ قازىنا-
لىق كىرىس - شىعىسى قايشىلىعى كوزنەكتى،
فىنانس سىياقتى سالالارداعى حاۋىپ - قاتەردەن
ساقىتانۇ جانە جويۇ مىندەتى ۋالى دە جاپپالى. ەكو-
لوگىيالىق ورتانى قورعاۋدا مىندەت اۋىر، جول
ۇزاق. خالىق تۇرمىسى سالاسىندا ۋالى دە كوپتە-
گەن ولقىلىقتار بار. ۇكىمەت قىزمەتىندە جەتەرسىز-
دىكتەر ورنىن تەۋىپ وتىر، فورماشىلىدىق، تورەشىل-
دىك تۇرلىشە دارەجەدە ۋومىر سۇرۇدە، از ساندى
كادرلار جاۋاپكەرشىلك ارقىلاماي، ۋىسى تىندىر-
ماي، ۋىسى تىندىرا ەلپاي وتىر. كەيىىر سالالاردا
شىرىكتەسۇ ماسەلىسى ۋالى دە ۋومىر ۋمىۇرىپ
وتىر. ۋسوز جوق، ماسەلەلەر مەن سىن - سايبىستار-
عا بەتپە - بەت كەلىپ، قىزمەتى بار نىتتا - پەيىلد-
مىزبەن جاقسارتىپ، خالىقنىڭ ۇمىتىن اقتاۋىمىز
كەرەك!

- 13 - بەسجىلدىق** “مەزگىلىندەگى دامۇ جەنىس-تىكىڭىزى مەن 14 - بەسجىلدىق” مەزگىلىندەگى باسئى نىسانا - مىندەتىڭىز

وتكەن 5 جىلدا ەلىمىزدىڭ ەكونوميكالىق،
قوعامدىق دامۇنىدا جاڭا تارىخى تابىستارعا قول
جەتتى. ەكونوميكالىق اينالىم جالپى تۇلعالىق
جاقتان ورنىقتى بولدى، ەكونوميكالىق قۇرىلىم
ۋۇرتىس ساپاللاندى، ئىشكى ۋىندىرىستىڭ جالپى
ۋىنىم قۇنى 70 تىرلليون يۇانعا جەنپەيتىن كۇيدەن
ارتىپ، 100 تىرلليون يۇاننان استى. جاڭاشىل مەم-
لەكەت قۇرۇدىڭ تابىسى مول بولدى، عارىشقا ادام
الىپ ۇشۇ، اي بارلاۋ ىنجەنەرىياسى، تەرەك تەڭىز
ىنجەنەرىياسى، اسقىن ەسپەنتەۋىش، كۇانتىتق
نىفىور-

ماتىسىا سىياقتى سالالاردا ۋېىر توپ كەلەلى ىلىم -
تەخنىكا جەتىستىكتەرى قولعا كەلدى. كەدەيلىكتەن
ارىلتۇدان قامال اۋۇ تابىستارى كۇللى الەمدى جالت
قاراتتى، اۋىل - قىستاقتارداعى 55 مىلليون 750
مىڭ كەدەي كەدەيلىكتەن ارىلدى، ارخىۋ تۇرعىزىلىپ،
كارىتچىكالاندىرىلعان 9 مىلليون 600 مىڭنان استام
كەدەي قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۇ ارقىلى “باي-
لىمى ۇز خالىقنى اسراي ەلپاۋ” سىندى قىيىنشىلق
قىسپاعىنان قۇتىلدى، وڭىرلىك سىپياتتى تۇتاس تۇل-
عالىق كەدەيلىك ماسەلىسى شەشىلىپ، تاقىر كەدەي-
لىكتى جويۇ سىندى جاپپالى مىندەت ورىندالدى.
اۋىل شارۇاشلىغىن وسىزامانندانرۇ نىق قاداممەن
ىلگەرەلىپ، استىق وندىرىسىنەن جىل ساينىم مول
ۋىنىم سىندى. اۋىل شارۇاشلىغىىنان ويسقان 100
مىليون خالىق پەن باسقا دا تۇرىغن حالقتى قالا -
قالاشقتاردا نوپوسقا قوندىرۇ نىساناسى ۋىساتى
ورىندالدى، قالا - قالاشقىتاردىڭ لاشقىتى
مەكەندە-رىندەگى 21 مىلليوننان استام تۇرىغن ۋىي
جاڭالاند-دى. وڭىرلىك كەلەلى سىرتانەگيا تىغىللىقتى
ىلگەرد-لەدى. لاستانۇدان ساقىتانۇ جانە ونى وڭاۋ
تەبىنى ارتىپ، بايلىقتىڭ، نەركىيانىڭ پايدالانىلۇ
ونىمىدە-لىمگى كورنەكتى جوعارىلاپ، ەكولوگىيالىق
ورتا كورنەكتى جاقساردى. فىنانس حاۋىپ - قاتەرىن
ۋېىر جاقىتى ەتۇدە ماڭغىزدى كەزەڭدىك تابىستار-
عا قول جەتتى. رەفورمانى جاپپاي تەرەڭدەتۇدە
كەلەلى، نىڭ تابىستارعا قول جەتىپ، ۇسىنىم جا-
عىنداى قۇرىلمىدىق رەفورما ۇزدىكىسىز ىلگەرد-
لىپ، “ۇكىمەت قۇرىلمىدارىن قىشامداپ، ۇققىتى
تومەنگە بەرۇ، ۇققىتى تومەنگە بەرۇ مەن باس-
ساپاللاندىرۇ” رەفورماسى ۇزدىكىسىز تەرەڭ-
دەپ، ساۋدا ورتاسى ۇزدىكىسىز جاقساردى. سىرتقا
ەسىك اشۇ ۇزدىكىسىز كەڭەيىپ، “ۋېىر بەلدەۇ،
ۋېىر جولدى” بىرگە گۇلدەندىرۇدىڭ تا-
بىستارى مول بولدى. خالىقنىڭ تۇرمىس دەڭگە-
يى كورنەكتى جوعارىلاپ، قالا - قالاشقىتاردا
تىڭنان جۇمىستانعاندار 60 مىلليوننان اسىپ،
دۇنيە جۇزىىندەگى كولەمى ەڭ ۇلكەن قوعامدىق
قاتماتماسىزداندىرۇ جۇيەسى ورنادى. تۇرمىسىندا
قىيىنشىلىعى بار مۇگەدەكتىەرگە تۇرمىستىق جاردەم
قاراجات بەرۇ جانە اۋىر دارەجەدەگى مۇگەدەك-
تەرگە كۇتۇ جاردەم قاراجاتىن بەرۇ ۋىتۇزىمى
جالپى بەتتىك ورناتىلىىپ اقتارىلدى. وقۇ -
عارتۇ، دەنساۋلىق ساقتاۋ، مادەنىيەت سالالارىنىدا.
ى دامۇ نىڭ تابىستارعا جەتىپ، وقۇ - اعارتۇدىڭ
ادىلدىگى مەن ساپاسى نەداۋىر جوعارىبلادى،
ەمدەۇ - دەنساۋلىق ساقتاۋ ىستەرى جەدەل دا-
مدى، مادەنىيەت ىستەرى مەن مادەنىيەت شارۇا-
شلىعى گۇلدەنىپ - كوركەيدى. مەملەكەت قورعانە-
سى مەن ارمىيا قۇرىلىسىنىڭ دەڭگەيى زور دارەجەدە
جوعارىلادى. مەملەكەت حاۋپسىزدىگى جاپپاي كۇشە-
يىپ، قوعام جاراسىمدى، ورنىقتى بولدى. 5 جىل
تىنباي كۇرەس جۇرگىزۇ ارقىلى “13 - بەسجىلدىق”
جوبانىڭ باستى نىسانا - مىندەتتەرى جەڭىسپەن
ورىندالىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى العا
قاراي نىڭ، ارشىندى قادام تاستادى.

“14 - بەسجىلدىق” مەزگىلى — جاپپاي
سوتسىيالىستىك وسىزاماننانعان مەملەكەت قۇرۇدىڭ
جاڭا ساپارىن باستايتىن ۋېى